

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2020 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2020 tuloveroasteikosta. Ehdotettu laki sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon tulo-rajaja korotettaisiin noin 3,1 prosentilla.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen enimmäismäärää sekä kertymä- ja poistumaprosentteja samoin kuin kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin. Lisäksi kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen eläketulovähennyksiä muutettaisiin.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan alennettavaksi 2 400 eurosta 2 250 euroon. Samoin vähennettävää prosentiosuutta kustannuksista ehdotetaan alennettavaksi työkorvausten osalta 50 prosentista 40 prosenttiin ja palkkojen osalta 20 prosentista 15 prosenttiin.

Asuntovelan koron vähennysoikeudesta ehdotetaan luovuttavaksi asteittain. Korokojen vähennyskelpoista osuutta pienennettäisiin kymmenellä prosenttiyksiköllä vuodelle 2020 ja siitä eteenpäin viidellä prosenttiyksiköllä vuosittain. Vuodesta 2023 alkaen asuntovelkojen korkovähennysoikeus poistuisi kokonaan.

Työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaista osuutta huojennettaisiin siten, että veronalaista ansiotuloa olisi 50 prosenttia työnantajan maksamista muuttokustannuksista.

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annettu laki säädettäisiin pysyväksi. Lisäksi laissa tarkoitettua lähdeveroprosenttia alennettaisiin 35 prosentista 32 prosenttiin.

Tuloverolaissa säädettyä verotusyhtymän käsitettä supistettaisiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta. Tuloverolain asuntovelan korkovähennysoikeutta koskeva väliaikainen säännös olisi voimassa vuoden 2022 loppuun.

Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Ansiotulojen verotus

1.1.1 Ansiotulojen veroasteikko

Tuloverolain (1535/1992) 124 §:n 5 momentin mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa ansiotulon verotuksessa sovellettavasta veroasteikosta säädetään erikseen. Eriytetyssä tuloverojärjestelmässä progressiivinen tuloveroasteikko koskee luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien saamaa ansiotuloa. Veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka ja siihen rinnastuva tulo, eläke sekä tällaisen tulon sijaan saatu etuus tai korvaus. Vuoden 2019 progressiivista ansiotulon tuloveroasteikkoa lievennettiin korottamalla asteikon tuloarvoja 2,6 prosentilla vuoteen 2018 verrattuna. Niin sanotun solidaarisuusveron alaraja säilyi nykyisellään. Rajaan tehtiin vastaava indeksitarkistus kuin muihinkin tuloluokkiin, minkä johdosta vuoden 2019 tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan euromääräinen alaraja on 76 100 euroa.

1.1.2 Kunnallisverotuksen perusvähennys

Kunnallisverotuksen perusvähennyksestä säädetään tuloverolain 106 §:ssä. Säännöksen mukaan verovelvollisen luonnollisen henkilön tulosta vähennetään 3 305 euroa, jos hänen puhdas ansiotulonsa ei muiden vähennysten tekemisen jälkeen ole mainittua määrää suurempi. Jos puhtaan ansiotulon määrä muiden vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

Koska perusvähennys myönnetään muiden tulosta tehtävien vähennysten tekemisen jälkeen, vähennys kohdistuu päivärahatalon-, palkkatulon- ja eläketulonsaajalla eri tulotasoille mainituista tuloista tehtävien erilaisten vähennysten vuoksi. Perusvähennys tulee täysimääräisenä myönnettäväksi päivärahatuloa saavalla 3 305 euron vuosituloilla, palkkatuloa saavalla noin 6 800 euron ja eläketuloa saavalla noin 11 400 euron vuosituloilla. Perusvähennyksen vaikutus ulottuu päivärahatalonsaajalla noin 21 600 euron vuosituloille, palkkatulonsaajalla noin 28 000 euron ja eläketulonsaajalla noin 23 200 euron vuosituloille.

1.1.3 Työtulovähennys

Työtulovähennyksestä säädetään tuloverolain 125 §:ssä. Työtulovähennys tehdään ensisijaisesti ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta. Siltä osin kuin ansiotulosta valtiolle suoritettava tulovero ei riitä vähennyksen tekemiseen vähennys tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennys laskeetaan verovelvollisen veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, ansiotulona verotettavan osingon, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotulo-osuuden perusteella. Koska työtulovähennys kohdistuu palkkatuloon ja muuhun aktiivituloon, vähennyksen kasvattaminen keventää työn verotusta.

Työtulovähennys on 12,2 prosenttia vähennykseen oikeuttavien tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 630 euroa. Vähennyksen määrä pienenee 1,72 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä. Kun puhdas ansiotulo ylittää noin 128 400 euroa, työtulovähennystä ei enää myönnetä.

1.1.4 Eläketulovähennykset

Eläketulon veroasteeseen voidaan vaikuttaa ennen kaikkea valtionverotuksen ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksillä. Eläketulovähennykset tehdään verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta. Vähennyksien täyttä määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksin asuvalle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää, joka on noin 7 546 euroa vuonna 2019.

Valtionverotuksen eläketulovähennyksestä säädetään tuloverolain 100 §:ssä. Valtionverotuksessa täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,867 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennetään 38 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Kunnallisverotuksen eläketulovähennyksestä säädetään tuloverolain 101 §:ssä. Kunnallisverotuksessa täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,395 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

1.2 Tuloverolain muutokset

1.2.1 Kotitalousvähennys

Kotitalousvähennys on verotuki, jonka keskeisin tavoite on ollut työllisyyden parantaminen yhteiskunnan myöntämän tuen avulla. Tarkoitus on kannustaa kotitalouksia teettämään ulkopuolisella sellaisia töitä, jotka ne ovat aikaisemmin tehneet itse. Lisäksi tarkoituksena on vähentää pimeän työvoiman käyttöä.

Verovelvollinen saa vähentää tuloverolain 127 a §:n perusteella kotitalousvähennyksenä verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä. Kotitalousvähennys myönnetään myös työstä, joka on tehty verovelvollisen, hänen puolisonsa tai edesmenneen puolisonsa vanhempien, ottovanhempien, kasvattivanhempien tai näiden suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten tai edellä mainittujen henkilöiden puolisoitten käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajanasunnossa. Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 2 400 euroa vuodessa ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

Verovelvollinen saa vähentää työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 20 prosenttia maksamastaan palkasta. Kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta verovelvollinen saa vähentää 50 prosenttia.

Kotitalousvähennys on verosta tehtävä vähennys ja se vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien

suhteessa. Ansiotuloista menevästä verosta vähennys tehdään muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

Vuonna 2017 kotitalousvähennys myönnettiin noin 426 000 verovelvolliselle ja vähennysten yhteismäärä oli noin 444 miljoonaa euroa.

1.2.2 Asuntovelan korkovähennys

Tuloverolain 58 §:n 2 momentin mukaan verovelvollisella on oikeus vähentää 25 prosenttia asuntovelan koroistaan. Asuntovelkaa on velka, joka kohdistuu verovelvollisen tai hänen perheensä vakituiseen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen.

Vähennys tehdään ensisijaisesti pääomatulosta. Jos asuntovelan korkojen yhteismäärä on suurempi kuin veronalaiset pääomatulot, muodostuu pääomatulolajin alijäämä, jonka perusteella verovelvollisella on oikeus tehdä tuloverolain 131—134 §:ssä tarkoitettu alijäämähyvitys. Alijäämähyvitys tehdään pääomatuloveroprosentin suuruisena suoraan ansiotulojen verosta. Tuloverolain 131 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen ensiasunnon hankintaan otettujen velan korkojen osalta alijäämähyvitys on kuitenkin kaksi prosenttiyksikköä pääomatuloverokantaa korkeampi. Oikeus korotettuun alijäämähyvitykseen on niin kauan kuin ensiasuntoon kohdistuvaa velkaa on jäljellä, kuitenkin enintään kymmeneltä vuodelta.

Asuntovelan korkovähennysoikeus on omistusasuntojen hankintaan myönnetty verotuki, jonka on katsottu osaltaan suosivan omistusasumista verrattuna vuokra-asumiseen. Vuokra- ja omistusasumisen verokohtelun yhtenäistämiseksi asuntolainojen korkojen vähennysoikeutta on kaivannettu maltillisesti ja asteittain vuodesta 2012 alkaen siten, että vuonna 2019 vähennyskelpoista on 25 prosenttia asuntovelan koroista.

Korkovähennysoikeuden rajoittaminen on koskenut kaikkia verovelvollisten asuntovelkoja mukaan lukien tuloverolain 131 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettua ensiasunnon hankintaan otettua velkaa riippumatta siitä, milloin velka on otettu.

1.2.3 Työnantajan maksamien muuttokustannusten verotus

Työnantajan maksamien työntekijän muutosta johtuvien kustannusten verotuskohtelusta Suomen sisäisissä muutoissa tai tilanteissa, joissa muutto tapahtuu ulkomailta Suomeen, ei ole erikseen säädetty tuloverolaissa. Niiden verotus määräytyy tuloverolain yleisten säännösten perusteella. Suomen ansiotuloverojärjestelmä perustuu laajaan tulokäsitteeseen. Tuloverolain 29 §:n mukaan veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot, ellei tuloa ole erikseen säädetty verovapaaksi. Ennakkoperintälain 13 §:n mukaan palkalla tarkoitetaan kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota, etuutta ja korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa. Lisäksi palkkaan rinnastetaan kokouspalkkio, henkilökohtainen luento- ja esitelmäpalkkio, hallintoelimen jäsenyydestä saatu palkkio, toimitusjohtajan palkkio, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehen nostama palkka sekä luottamustoimesta saatu korvaus.

Verotuksessa on lähtökohtana, että työnantaja ei voi korvata verovapaasti työntekijänsä elantomenoja. Jos työnantaja korvaa työntekijänsä elantomenoja, kysymys on työntekijän saamasta veronalaisesta palkasta. Muuttokustannuksia on pidetty vakiintuneesti verotuskäytännössä elantomenoina, joten niiden korvaamisesta työntekijälle syntyy pääsääntöisesti veronalaista tuloa. Kyse on veronalaisesta edusta esimerkiksi silloin, kun palkansaaja työsuhteen alkaessa tai muutoin omasta aloitteestaan muuttaa uuteen asuinpaikkaan. Sen sijaan jos palkansaaja työsuhteen

aikana muuttaa työnantajan määräyksestä työpaikan siirtymisen vuoksi tai muutoin työpaikansa säilyttääkseen, työnantajan suorittamista muuttokustannuksista ei ole katsottu muodostuvan veronalaista etua (KHO 1976 T 1854, KHO 1985 II 566).

Keskusverolautakunnan ratkaisussa KVL:010/2006 muuttokustannusten korvausta ei pidetty työntekijän veronalaisena ansiotulona kyseisessä tapauksessa olleissa olosuhteissa. Työntekijän muutto Suomeen oli tapahtunut konsernin aloitteesta tarkoituksena siirtää osaamista konserniyhtiöiden kesken, jolloin katsottiin kyseessä olevan pääasiallisesti työnantajayhtiön intressissä tapahtuneen komennuksen.

Tuloverolain 76 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyn erityissäännöksen nojalla työnantaja voi korvata verovapaasti ulkomailla tapahtuvasta työskentelystä johtuvat verovelvollisen ja hänen perheenjäsenensä muutto- ja matkakustannukset. Suomesta ulkomaille muuttavan työntekijän ulkomaantyöskentelystä saama palkka on toisaalta yleensä verovapaata myös tuloverolain 77 §:n kuuden kuukauden säännön perusteella, joten muuttokustannusten verovapautta koskevan säännöksen merkitys on käytännössä vähäinen.

1.2.4 Verotusyhtymät

Tuloverolain mukaan kahden tai useamman henkilön muodostamaa yhteenliittymää, jonka tarkoituksena on kiinteistön viljely tai hallinta, pidetään *verotusyhtymänä*. Verotusyhtymän osakkaina olevat henkilöt voivat olla joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, kuten esimerkiksi osakeyhtiöitä. Verotusyhtymä on verotuksellinen laskentasubjekti. Verotusyhtymä ei ole yksityisoikeudellinen oikeushenkilö. Se ei esimerkiksi voi omistaa kiinteistöä, vaan kiinteistön omistavat yleensä yhtymän osakkaat määräosin.

Verotusyhtymän taustana on tulolähdejattelu. Kiinteistön on taloudellisena yksikkönä katsottu muodostavan yhden tulolähteen. Kun useat eri verovelvolliset toimivat saman tulolähteen piirissä ja omistavat sen yhteisesti, on pidetty perusteltuna, että tulolähde on verotuksessa erillinen tuloksenlaskentakohde. Verotusyhtymän katsotaan muodostuvan osakkaiden tahdosta riippumatta tiettyjen objektiivisten tunnusmerkkien täytyessä. Verotusyhtymä muodostuu vakiintuneen käytännön mukaan, kun kaksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö omistavat yhdessä kiinteistön. Jos kiinteistöä ei hallita yhteiseen lukuun, kuten silloin kun yhteisomistajat ovat tehneet kiinteistötietojärjestelmään merkityn kiinteistön hallinnanjakosopimuksen, verotusyhtymää ei kuitenkaan muodostu. Verotusyhtymä ei myöskään muodostu puolisoitten yhteisomistuksen perusteella. Puolisoiden yhdessä harjoittamasta metsätaloudesta saadun tulon verotukseen sovelletaan kuitenkin erityissäännöksen perusteella verotusyhtymää koskevia säännöksiä.

Verotusyhtymään kuuluvalla kiinteistöllä voidaan harjoittaa tulonhankkimistoimintaa, kuten maataloutta ja metsätaloutta, tai kiinteistö voi olla vuokralle annettuna. Kiinteistö voi olla myös muussa kuin tuloa tuottavassa käytössä. Tuloverotuksessa verotusyhtymä muodostuu siitä riippumatta, onko kiinteistöstä tuloa vai ei. Siten verotusyhtymä muodostuu silloinkin, kun kiinteistö on yhteisomistajien omassa käytössä esimerkiksi vakituksena asuntona tai loma-asuntona. Myös tällaiset yhteenliittymät rekisteröidään yhtymiksi ja niille annetaan yritys- ja yhteisötunnus. Verotusyhtymä lakkaa esimerkiksi silloin, kun kiinteistö myydään uudelle omistajalle tai kiinteistöosuudet tulevat saman omistajan omistukseen tai kun asuinkiinteistön yhteisomistajat solmivat avioliiton.

Tuloverotuksessa verotusyhtymää ei veroteta erillisenä verovelvollisena eikä sille määrätä veroa, mutta sen on annettava veroilmoitus, jossa on ilmoitettava kiinteistöstä saatu tulo ja siihen

kohdistuvat menot. Yhtymän tulon hankkimisesta johtuvat menot, kuten vuokratun rakennuksen hankintamenon poisto, vähennetään yhtymäverotuksessa. Kiinteistön hankintaan tai peruskorjaukseen kohdistuvat korkomenot ja matkakustannuksensa osakkaat vähentävät kuitenkin henkilökohtaisessa verotuksessaan. Yhtymälle vahvistettu puhdas tulo tai tappiollinen puhdas tulo jaetaan osakkaille yhtymäosuuksien suhteessa. Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän osuus verotusyhtymän muusta kuin maatalouden tulosta luetaan pääomatuloon ja osuus yhtymän muun toiminnan tappiollisesta puhtaasta tulosta vähennetään pääomatulosta. Kiinteistön luovutusta ei käsitellä yhtymäverotuksessa, vaan kunkin osakkaan kiinteistöosuudestaan saama luovutusvoitto tai -tappio vahvistetaan osakkaan verotuksessa.

Kiinteistöverotuksessa veroa ei lasketa eikä määrätä verotusyhtymälle. Kiinteistövero määrätään suoraan kiinteistön omistajille heidän osuudestaan kiinteistöön.

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan sellaisen yhtymän harjoittamasta toiminnasta, jonka kaksi tai useampi on muodostanut liikkeen harjoittamista varten ja joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun, verovelvollinen on yhtymä. Yhtymän osakkaat ovat verovastuussa yhtymän veron suorittamisesta. Tuloverolaisissa tarkoitetuista verotusyhtymistä arvonlisäverovelvollisia yhtymiä voivat olla maataloutta ja metsätaloutta harjoittavat yhtymät. Arvonlisäverovelvollisia ovat myös sellaiset yhtymät, jotka harjoittavat arvonlisäverolaisissa erikseen määriteltyä kiinteistön hallintaa tai ovat hakeutuneet arvonlisäverovelvollisiksi kiinteistön käyttöikeuden luovutuksesta.

1.3 Laki ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta

Vuoden 1996 alusta voimassa olleen ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) mukaan ulkomailta tulevat henkilöt, joilla on erityisasiantuntemusta taikka jotka toimivat opettajina suomalaisessa ylemmässä oppilaitoksessa, esimerkiksi yliopistossa, tai harjoittavat tieteellistä tutkimusta yleiseksi eduksi, voivat Suomesta saadun palkkatulonsa verotuksessa tietyin edellytyksin valita tavallisen tuloverotuksen asemesta palkkatulon lähdeverotuksen enintään 48 kuukauden ajaksi. Lähdeveron piiriin tulevat avainhenkilöt maksavat lähdeveroa kunnallisveron, valtion ansiotuloveron sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksun sijasta. Palkkatulon lähdevero on 35 prosenttia palkan kokonaismäärästä.

Lakia sovellettiin sen ensimmäisenä soveltamisvuonna 1996 noin 40 henkilöön. Viimeisen kymmenen vuoden aikana lain soveltamisen piirissä olevien henkilöiden määrä on vaihdellut vuosittain noin 400 ja 750 henkilön välillä. Vuosina 2017 ja 2018 lakia sovellettiin noin 550 henkilöön.

Lain voimassaolo on tarkoitettu määräajaiseksi. Siten lakia sovellettiin alkuperäisessä muodossaan vain kahden vuoden ajan eli vuosina 1996 ja 1997 alkaneeseen työskentelyyn. Lain päätarkoitus eli pyrkimys edistää sellaisten henkilöiden Suomeen tuloa, joilla on erityisasiantuntemusta, ei kuitenkaan toteutunut toivotussa laajuudessa. Elinkeinoelämän edustajien mielestä syytä oli lain lyhyt soveltamisaika, jonka vuoksi lain soveltamista jatkettiin.

Joulukuussa 1999 Suomi teki Euroopan yhteisöjen komissiolle ilmoituksen, jossa pyydettiin komission kannanottoa siitä, onko ulkomailta tulevaan palkansaajaan sovellettava lähdeverojärjestelmä yhteensopiva yhteisön lainsäädännön kanssa. Suomessa järjestelmää ei pidetty valtion tukena. Ilmoituksen olivat Suomea ennen tehneet vastaavista järjestelmistään myös Tanska ja Ruotsi. Komission ratkaisua odottaessa lain soveltaminen oli keskeytyneenä vuonna 2000 alkaneen työskentelyn osalta. Kesäkuussa 2000 Suomelle antamassaan kannanotossa komissio totesi, että ulkomailta tulevaan palkansaajaan sovellettava lähdeverojärjestelmä on niin sanottu yleinen toimenpide, joka ei ole yhteisön lainsäädännön vastainen.

Lain soveltamista on tämän jälkeen jatkettu kuusi kertaa. Viimeksi lailla 1550/2015 soveltamista jatkettiin vuosina 2016—2019 alkaneeseen työskentelyyn.

2 Nykytilan arviointi ja ehdotetut muutokset

Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelman mukaan hallitus toteuttaa aktiivista ja vastuullista finanssipolitiikkaa, joka mitoitetaan suhdannetilanteen edellyttämällä tavalla. Hallituksen päätösperäiset pysyvät lisämenot katetaan pääosin päätösperäisin pysyvin lisätuloin. Pysyviä menoja lisätään hallituksen päätöksin 1,230 miljardia euroa vuoden 2023 tasolla verrattuna kevään 2019 tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan. Päätösperäisistä menolisäyksistä 730 miljoonaa euroa rahoitetaan verotuloja lisäämällä.

Verotuksen tulee tukea talous- ja työllisyyspolitiikalle asetettuja tavoitteita, kansainvälistä kilpailukykyä ja koko Suomen elinvoimaisuutta. Julkisten palveluiden kestävä rahoitus edellyttää veropohjan tiivistämistä kansainvälisesti ja kansallisesti, jotta suomalaisten palkansaajien ja yritysten maksutaakkaa voidaan huojentaa ja kasvun edellytyksiä tukea. Verotuksen tehtävä on myös tulontasaus pieni- ja keskituloisten hyväksi, mikä onnistuu ottamalla huomioon maksukyky verotuksen perusteissa.

2.1 Ansiotulojen verotus

Hallitusohjelman mukaisesti ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla 3,1 prosentin ansiotasoindeksin mukaisesti. Valtiovarainministeriön elokuun 2019 ennusteen mukainen arvio kuluttajahintaindeksin muutoksesta vuonna 2020 on 1,4 prosenttia ja ansiotasoindeksin muutoksesta 3,1 prosenttia. Indeksitarkistus ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla progressiivisen tuloveroasteikon kaikkia tuloajoja sekä kasvattamalla perusvähennyksen enimmäismäärää ja työtulovähennyksen sekä enimmäismäärää että kertymä- ja poistumaprosentteja. Tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrän korottaminen pienentää automaattisesti valtionverotuksen eläketulovähennystä, koska vähennyksen enimmäismäärän laskentakaava on sidottu asteikon alimman verotettavan tulon määrään.

Hallitusohjelmassa varataan 200 miljoonaa euroa maltilliseen tuloveron kevennykseen, jolla korvataan pieni- ja keskituloisiin palkansaajiin, eläkeläisiin ja yrittäjiin kohdistuvia välillisten verojen korotuksia. Indeksitarkistuksen lisäksi ansiotuloverotusta ehdotetaan näin ollen kevennettäväksi yhteensä 200 miljoonalla eurolla painottuen pieni- ja keskituloisiin. Kevennys toteutetaan korottamalla kunnallisverotuksen perusvähennystä 66 miljoonalla eurolla, työtulovähennystä 99 miljoonalla sekä valtion- ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksiä yhteensä 35 miljoonalla eurolla. Kunnallisverotuksen perusvähennyksen korottaminen kohdistuu työtuloon, eläketuloon ja etuustuloon eli toimenpide keventää myös etuustulon verotusta. Työtulovähennyksen korottaminen keventää työtulon verotusta ja eläketulovähennysten korottaminen eläketulon verotusta. Eläketulovähennysten muutosehdotuksessa on huomioitu sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellussa hallituksen esityksessä pienten eläkkeiden korottamista koskeviksi laeiksi kansaneläkkeen täyteen määrään ehdotetut lisäkorotukset siten, että ehdotetut korotukset eivät vaikuta eläketulovähennysten määrään.

Kokonaisuutena katsottuna työn verotus kiristyy tulovälillä noin 0—14 300 sekä yli 24 000 euroa vuodessa ansaitsevilla, kun otetaan huomioon ansiotason nousu sekä palkansaajan veronluonteisten maksujen muutokset. Keskituloisen kohdalla verotus kiristyy noin 0,4 prosenttiyksiköllä ja enimmillään noin 0,56 prosenttiyksiköllä.

2.1.1 Vuoden 2020 ansiotulon tuloveroasteikko

Esityksessä ehdotetaan verovuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa sovellettavaksi progressiivista ansiotulon tuloveroasteikkoa, jota on vuoden 2019 asteikkoon verrattuna lievennetty korottamalla asteikon tuloarajat noin 3,1 prosentilla.

Tuloveroasteikon uusi ylin tuloluokka lisättiin tuloveroasteikkolakiin ensimmäisen kerran vuodelle 2013. Vuodelle 2015 tätä ylimmän tuloluokan euromääräistä alarajaa alennettiin 100 000 eurosta 90 000 euroon. Tuloveroasteikkoa kiristettiin vuodelle 2016 alentamalla asteikon ylimmän tuloluokan euromääräistä alarajaa eli niin sanotun solidaarisuusveron alarajaa 90 000 eurosta 72 300 euroon. Tämä tarkoitti kahden ylimmän tuloluokan yhdistymistä. Tämän jälkeen raja on pysynyt muutoin samana, mutta siihen on tehty vuosittain vastaava indeksitarkistus kuin muihinkin tuloluokkiin. Vuonna 2019 tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan euromääräinen alaraja on 76 100 euroa.

Hallitusohjelman mukaan tätä niin kutsuttua solidaarisuusveroa jatketaan hallituskauden loppuun. Rajaan ehdotetaan tehtäväksi vastaava indeksitarkistus kuin muihinkin tuloluokkiin, minkä johdosta ehdotetaan, että vuoden 2020 tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan euromääräinen alaraja olisi 78 500 euroa. Vuonna 2020 yli 78 500 euroa vuodessa valtion verotuksessa verotettavaa ansiotuloa saavia arvioidaan olevan noin 122 000 henkilöä.

2.1.2 Kunnallisverotuksen perusvähennys

Tuloverolain 106 §:ssä säädettyä kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 3 305 eurosta 3 540 euroon. Perusvähennys tulisi täysimääräisenä myönnettäväksi päivärahatuloa saavalla 3 540 euron vuosituloilla, palkkatuloa saavalla noin 7 600 euron ja eläketuloa saavalla noin 11 600 euron vuosituloilla. Perusvähennyksen vaikutus ulottuisi päivärahatulon saajalla noin 23 200 euron vuosituloille, palkkatulon saajalla noin 29 600 euron ja eläketulon saajalla noin 24 400 euron vuosituloille.

2.1.3 Työtulovähennys

Tuloverolain 125 §:ssä säädettyä työtulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 1 630 eurosta 1 770 euroon. Vähennyksen poistumaprosenttia korotettaisiin 1,72 prosentista 1,84 prosenttiin puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Kun puhdas ansiotulo on noin 129 800 euroa, työtulovähennystä ei enää myönnettäisi. Vähennyksen kertymäprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 12,2 prosentista 12,5 prosenttiin.

2.1.4 Valtionverotuksen eläketulovähennys

Tuloverolain 100 §:ssä säädettyä valtionverotuksen eläketulovähennystä ehdotetaan alennettavaksi alentamalla eläketulovähennyksen täyden määrän laskemiseksi käytettävää kerrointa 3,867:stä 3,726:een. Muutosehdotuksessa on huomioitu sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellussa hallituksen esityksessä pienten eläkkeiden korottamista koskevaksi laeiksi kansaneläkkeen täyteen määrään ehdotettu lisäkorotus siten, että korotus ei vaikuta eläketulovähennyksen määrään. Täyden kansaneläkkeen määrän kasvaessa valtionverotuksen eläketulovähennyksen määrä kasvaa, joten käytettävää kerrointa on tämän johdosta alennettava. Lisäksi kerroimen asettamiseen vaikuttavat tuloveroasteikkoon ehdotettavat muutokset sekä ansiotuloverotukseen ehdotettava kevennys. Muutoin valtionverotuksen eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin samalla tavalla kuin nykyisin. Vuonna 2020 valtionverotuksen eläketulovähennyksen täysi määrä olisi tämän hetken arvion mukaan 11 540 euroa.

Tämän johdosta esityksessä ehdotetaan asuntovelan korkovähennysoikeutta kavennettavaksi asteittain siten, että vähennys poistuisi kokonaan vuodesta 2023 alkaen. Muutos toteutettaisiin kumoamalla tuloverolain 58 §:n 2 momentti ja lisäämällä lakiin väliaikaisesti uusi 58 b §.

Korkojen vähennyskelpoista osuutta pienennettäisiin kymmenellä prosenttiyksiköllä vuodelle 2020 ja siitä eteenpäin viidellä prosenttiyksiköllä vuosittain. Tämän vuoksi tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi väliaikainen 58 b §, jossa säädettäisiin asuntovelan korkojen vähennyskelpoisuudesta verovuosina 2020—2022. Asuntovelan koroista olisi vähennyskelpoista 15 prosenttia verovuonna 2020, kymmenen prosenttia verovuonna 2021 ja viisi prosenttia verovuonna 2022. Vuodesta 2023 alkaen asuntovelkojen korkovähennysoikeus poistuisi kokonaan.

Korkovähennysoikeuden rajoittaminen koskisi kaikkia verovelvollisten asuntovelkoja mukaan lukien tuloverolain 131 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetun ensiasunnon hankintaan otettu velka riippumatta siitä, milloin velka on otettu.

Siirtymäaikana vähennykseen ei tehtäisi muita muutoksia kuin vähennyskelpoisen osuuden pienentyminen. Näin ollen esimerkiksi ensiasunnon velkaa koskeva korotettu alijäämähyvitys olisi voimassa myös siirtymäaikana.

2.2.3 Työnantajan maksamien muuttokustannusten verotus

Jos työpaikka sijaitsee kaukana työntekijän asuinpaikasta, työskentelypaikkakunnalle muutto ja muuttoon liittyvä matkustaminen muodostavat työntekijälle kuluerän työpaikkaa vastaanotettaessa. Etenkin muutettaessa ulkomailta Suomeen muutto- ja siihen liittyvät matkustamiskustannukset voivat muodostua huomattavan suuriksi. Myös Suomen sisällä tapahtuvissa muutoissa etäisyydet voivat olla pitkiä ja kustannukset muodostua suuriksi.

Työnantaja on voinut näissä tilanteissa helpottaa työntekijän välitöntä kustannustaakkaa maksamalla työntekijän ja hänen perheenjäsenensä muutto- ja matkustamiskustannuksia. Vakiintuneen oikeus- ja verotuskäytännön mukaisesti kyse on pääsääntöisesti elantomenojen korvaamisesta, jolloin työntekijälle on muodostunut palkaksi katsottava veronalainen etu. Työntekijälle tulee siten maksettavaksi ansiotuloveroa työnantajan maksamista muuttokustannuksista, jolloin työnantajan osallistuminen muuttokustannuksiin ei poista kokonaan työntekijälle työpaikan vastaanottamisesta muodostuvia kustannuksia.

Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelma sisältää kirjauksen, jonka mukaan työvoiman liikkuvuutta edistetään sekä maan sisällä että ulkomailta Suomeen kohtuullistamalla työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaista osuutta. Hallitusohjelman kirjaukseen perustuen tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 69 c §, jossa säädettäisiin työnantajan maksamien muutto- ja siihen liittyvien matkustamiskustannusten verotuksesta.

Muuttokustannusten veronalaista osuutta huojennettaisiin säätämällä puolet työnantajan maksamista kustannuksista verovapaaksi. Palkaksi katsottavaa veronalaista ansiotuloa olisi siten 50 prosenttia työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista. Huojennuksen edellytyksenä olisi, että muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi. Säännöksessä tarkoitettua työskentelypaikan käsitettä olisi tarkoitus tulkita laajasti ja säännöksen soveltamisalan olisi tarkoitus kattaa kaikki tilanteet, joissa työntekijä muuttaa työskentelypaikan sijainnin vuoksi. Tyyppillisesti kyse olisi tilanteista, joissa työntekijä muuttaa tuloverolain 72 b §:ssä tarkoitetun varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi. Säännös ei kuitenkaan rajoittuisi vain varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi tapahtuviin muuttoihin, vaan säännöksen soveltamisalan piiriin kuuluisivat myös kaikki muut työn sijainnin vuoksi tapahtuvat muutot.

Työnantajan osallistuessa työntekijän muuttokustannuksiin lähtökohtana voidaan pitää, että työntekijän muutto tapahtuu työskentelypaikan sijainnin vuoksi. Muuton katsottaisiin tapahtuvan työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi aina, kun ulkomailta Suomeen töihin tuleva työntekijä muuttaa Suomeen. Myös Suomen sisäisissä muutoissa soveltamisalan olisi tarkoitus olla laaja. Muuton katsottaisiin tapahtuvan työskentelypaikan sijainnin vuoksi aina, kun työntekijä muuttaa toiselta paikkakunnalta työskentelypaikkakunnalle tai lähemmäksi työskentelypaikkakuntaa lyhentäen asunnon ja työskentelypaikan väliseen matkaan käytettävää aikaa. Myös saman paikkakunnan sisällä tapahtuvat muutot voisivat kuulua säännöksen soveltamisalan piiriin, jos uusi asunto sijaitsee työskentelypaikalle kulkemisen kannalta olennaisesti parempien kulkuyhteyksien päässä lyhentäen asunnon ja työskentelypaikan väliseen matkaan käytettävään aikaan. Säännöksen soveltamisen ulkopuolelle jäisivät lähinnä etäisyydeltään lyhyet muutot, joissa uusi asunto sijaitsee sellaisella paikalla, ettei muutolla ole olennaista vaikutusta työskentelypaikalle kulkemiseen. Säännöksen soveltamisen kannalta ei olisi merkitystä, tapahtuuko muutto työsuhteen alkaessa vai työsuhteen kestäessä. Tyypillisesti työnantaja osallistunee muuttokustannusten korvaamiseen rekrytoidessaan uuden työntekijän. On kuitenkin mahdollista, että työntekijä tekee lopullisen muuttopäätöksen vasta myöhemmin työsuhteen kestäessä, ja säännös soveltuisi myös näihin muuttoihin.

Säännöksessä tarkoitettuina muuttokustannuksina pidettäisiin välittömästi muuttoon liittyviä kustannuksia, joita ovat esimerkiksi tavaroiden pakkaamisesta, purkamisesta ja kuljettamisesta johtuvat kustannukset. Välittömästi muuttoon liittyvinä kustannuksina ei pidettäisi esimerkiksi vanhan asunnon myynnistä tai uuden asunnon hankinnasta johtuvia menoja eikä uuden tai vanhan asunnon siivouksesta johtuvia kuluja. Myös työntekijän ja mukana muuttavien perheenjäsenten välittömästi muuttoon liittyvät matkustamiskustannukset kuuluisivat säännöksen soveltamisalaan. Välittömästi muuttoon liittyvinä matkoina pidettäisiin muuton yhteydessä tapahtuvia matkoja vanhan ja uuden asunnon välillä. Jos välittömästi muuttoon liittyvä matka tehtäisiin työntekijän omalla kulkuneuvolla, työnantaja voisi korvata matkan matkalaskua vastaan. Myös näissä tilanteissa työnantajan maksamasta korvauksesta puolet olisi verovapaata tuloa. Säännöksessä tarkoitettuna muuttokustannuksena pidettäisiin näissä tilanteissa enintään Verohallinnon vahvistaman verovapaan kilometrikorvauksen määrää. Jos työnantaja korvaisi matkasta enemmän kuin kilometrikorvauksen määrän, korvauksesta olisi puolet verovapaata tuloa kilometrikorvauksen määrään asti. Tämän ylittävä osuus olisi kokonaan veronalaista ansiotuloa.

Työnantajan olisi lähtökohtaisesti maksettava kustannukset suoraan palvelun tarjoajalle. Jos työnantaja maksaisi työntekijälle rahaa muuttoa varten, suoritus olisi työntekijälle palkkaa. Jos työnantaja kuitenkin korvaisi työntekijälle työntekijän itse kokonaan tai osittain maksaman säännöksessä tarkoitettujen kustannusten, maksua voitaisiin pitää osittain verovapaana siinä tilanteessa, että korvaaminen tapahtuisi laskua ja maksutositetta vastaan. Tositteet olisi myös liitettävä työnantajan kirjanpitoon. Työnantajan tulisi dokumentoida myös muuttokustannusten verovapaana käsittelyn perusteena olevat seikat ja selvitykset.

Työnantajan maksamien muuttokustannusten osittainen verovapaus olisi verotuki, jonka tavoitteena on edistää työvoiman liikkuvuutta niin kotimaan sisällä kuin ulkomailta Suomeen muuttaessa. Kyse on elantomenojen korvaamisesta, joten säännöksellä ei olisi vaikutusta muuttokustannusten vähennyskelpoisuuteen työntekijän omassa verotuksessa. Muuttokustannukset ovat vähennyskeltottomia elantomenoja silloin, kun verovelvollinen työsuhteen alkaessa siirtyy toiselle paikkakunnalle asumaan. Myöskään saman työnantajan palveluksessa tapahtuneen muuton kustannukset eivät ole vähennyskelpoisia, jos työntekijä hakeutuu toiselle paikkakunnalle omasta aloitteestaan (KHO 1974-II-547). Jos verovelvollinen työsuhteen aikana joutuu muuttamaan työnantajan määräyksestä työpaikan siirtymisen vuoksi, hän voi vähentää varsinaiset muuttokustannukset tulonhankkimismenoina (KHO 1985-II-566).

Nykyisessä oikeus- ja verotuskäytännössä työnantajan suorittamista muuttokustannuksista ei ole katsottu muodostuvan veronalaista etua, jos palkansaaja työsuhteen aikana muuttaa työnantajan määräyksestä työpaikan siirtymisen vuoksi tai muutoin työpaikkansa säilyttääkseen. Myöskään keskusverolautakunnan ratkaisussa KVL:010/2006 olleissa olosuhteissa muuttokustannusten korvausta ei pidetty työntekijän veronalaisena ansiotulona. Tältä osin ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä oikeus- ja verotuskäytäntöä. Nyt ehdotettava erityissäännös koskisi tilanteita, joissa muuttokustannukset ovat työntekijän elantomenoina pidettäviä menoja ja näin ollen verotuksen yleisten säännösten nojalla kokonaan veronlaiseksi ansiotuloksi katsottavia suorituksia.

2.2.4 Verotusyhtymät

Verotusyhtymien rekisteröinnistä ja niiden muuttuvien osakastietojen käsittelystä aiheutuu tarpeetonta hallinnollista työtä niissä tapauksissa, joissa verotusyhtymässä ei ole tarkoitukseen harjoittaa taloudellista toimintaa. Verovelvollisille verotusyhtymän muodostuminen pelkästään kiinteistön yhteisomistuksen perusteella on vaikea ymmärtää.

Yhtymäverotusta ei voida pitää tarkoituksenmukaisena menettelynä aina silloinkaan, kun kiinteistöstä on tuloa. Kiinteistön vuokraustoiminta voidaan rinnastaa yhteisomistuksessa olevien asunto-osakkeiden perusteella hallitun huoneiston vuokraukseen, josta verotetaan suoraan kutakin yhteisomistajaa. Asunto-osakkeiden yhteisomistaja ilmoittaa osuutensa asunto-osakkeiden perusteella saadusta tulosta omassa veroilmoituksessaan. Yhteisomistuksessa olevan kiinteistön tulo- ja meno-osuuksien ilmoittaminen ja käsittely kunkin yhteisomistajan verotuksessa ei ole yleensä sen vaikeampaa kuin asunto-osakkeidenkaan verotuksessa. Sillä, luetaanko verovelvollisen osuus vuokratulosta tuloksi suoraan vai verotusyhtymästä saatuna jako-osuutena, ei ole yleensä vaikutusta verotuksen tasoon. Verotuksen lopputuloksessa voi kuitenkin olla eroa vuotta esimerkiksi silloin, kun vuokratun rakennuksen hankintameno on osakkailla eri suuruinen, koska yhtymäverotuksessa rakennuksen poisto tehdään osakkaiden hankintamenojen yhteismäärästä ennen yhtymän tulon jakamista osakkaille.

Vuonna 2017 yritys- ja yhteisötietojärjestelmään oli merkittynä 161 105 muuta kuin maa- tai metsätaloutta harjoittavaa verotusyhtymää (niin sanottua kiinteistöyhtymää). Näistä yhtymiä, joilta on jaettu tuloa tai tappiota osakkaille, oli 2 520. Arvonlisäverovelvollisia yhtymiä näistä oli 3 626. Sellaisia kiinteistöyhtymiä, jotka eivät ole olleet arvonlisäverovelvollisia yhtymiä ja joista on jaettu tulo-osuutta tai tappiota osakkaille, oli 2 205 ja niissä oli osakkaita yhteensä 6 077. Valtaosa näistä kiinteistöyhtymistä oli kahden osakkaan yhtymiä.

Verotusmenettelyn yksinkertaistamiseksi tuloverolaissa olevaa verotusyhtymän käsitettä ehdotetaan supistettavaksi. Verotusyhtymänä pidettäisiin jatkossa sellaista kahden tai useamman henkilön muodostamaa yhteenliittymää, joka harjoittaa maatalouden tuloverolain (543/1967) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua maatalon viljelyä tai hallintaa, metsätaloutta tai sellaisen kiinteistön hallintaa, josta yhteenliittymä on arvonlisäverolain erityissäännöksen mukaan arvonlisäverovelvollinen tai on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta. Verotusyhtymän osakkaina olevat henkilöt voisivat edelleen olla joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, kuten esimerkiksi osakeyhtiöitä.

Nykyisestä käytännöstä poiketen verotusyhtymää ei muodostuisi pelkästään sen perusteella, että kaksi tai useampi henkilö yhdessä omistaa kiinteistön, joka ei ole maatila tai metsäkiinteistö. Verotusyhtymää ei muodostuisi myöskään automaattisesti sen johdosta, että kiinteistöstä on saatu vuokratuloa. Kiinteistön omistajat tai haltijat ilmoittaisivat kiinteistöosuudestaan saamansa vuokratulot omissa veroilmoituksissaan. Yhtymäverotuksen piiriin jäisivät edelleen maatalon viljely ja hallinta, metsätalouden harjoittaminen sekä sellainen kiinteistön hallinta,

jonka osalta yhtymä on arvonlisäverolaissa olevan erityissäännöksen johdosta arvonlisäverovelvollinen, tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutus, josta yhtymä on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi. Kiinteistöyhtymien verotusmenettely olisi tältä osin yhtenäinen tuloverotuksessa ja arvonlisäverotuksessa. Esitys ei muuttaisi yhtymän käsitettä ja verotusta arvonlisäverotuksessa.

Säännöksen sanamuotoa tarkistettaisiin lisäksi niin, että verotusyhtymä muodostuisi, kun yhteenliittymä harjoittaa jotain edellä mainituista toiminnoista. Jos samalla kiinteistöllä harjoitettaisiin yhtymäverotuksen piiriin kuuluvaa toimintaa ja muuta toimintaa, koko kiinteistön katsottaisiin kuuluvan verotusyhtymään.

Esimerkki. Veljesten omistamalla kiinteistöllä on metsämaata ja kesämökki, joka on veljesten omassa käytössä ja satunnaisesti vuokrattuna. Koko kiinteistön katsotaan kuuluvan verotusyhtymään. Metsätalouden tai vuokrauksen tuottamat tulot ja niistä vähennettävät menot ilmoitetaan verotusyhtymän veroilmoituksella. Verotusyhtymälle vahvistettu tulo jaetaan verotettavaksi veljesten tulona niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on yhtymän puhtaaseen tuloon.

2.3 Laki ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta

Pääministeri Rinteen hallituksen ohjelmassa todetaan, että ulkomailta Suomeen muuttaviin avainhenkilöihin kohdistuva verohuojennus vakinaistetaan pysyväksi. Alun perin määräaikaiseksi tarkoitetun lain soveltamisaikaa on jatkettu yhteensä kuusi kertaa ja lakia on sovellettu yhtäjaksoisesti vuodesta 2001. Määräaikaisen lain soveltamisen jatkamista on perusteltu aikaisemmin sillä, että on tärkeää kannustaa henkilöitä, joilla on erityistietoa ja -taitoa, tulemaan Suomeen. Tilanne ei ole muuttunut. Erityistä asiantuntemusta omaavien avainhenkilöiden Suomeen tulon edistäminen on edelleen tärkeää. Valtioneuvoston kanslian keväällä 2019 julkaisemassa tutkimusraportissa Verotuksen muutospaineet ja tulevaisuus (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:35) on myös todettu, että ulkomaisten avainhenkilöiden erityisverokohtelu vaikuttaa Suomen kannalta järkevältä politiikalta ja on hyvin perusteltua.

Lain 3 §:ssä säädettyä lähdeveroprosenttia (35 prosenttia) ei ole muutettu lain voimassaolon aikana. Ansiotulojen verotus on kuitenkin yleisesti keventynyt vastaavana ajanjaksona. Työntekijän avainhenkilöverotuksesta saama etu verrattuna tavalliseen palkkatulon verotukseen on siten kaventunut lain voimassaolon aikana. Lain 3 §:ssä säädettyä palkkatulosta perittävän lähdeveron määrää ehdotetaan tämän johdosta alennettavaksi 35 prosentista 32 prosenttiin. Lähdeveroprosentin alentaminen lisäisi myös avainhenkilöverotuksen kannustavuutta, kun ulkomaisten erityisasiantuntijoiden Suomeen tuloa pyritään edistämään. Lain soveltamisedellytyksiä ei ehdoteta muutettavaksi.

Lain vakinaistaminen puolestaan toteutettaisiin muuttamalla lain voimaantulosäännöstä koskevaa 12 §:n 2 momenttia. Voimassa olevassa voimaantulosäännöksessä lain määräaikaisuus on toteutettu siten, että pykälässä on säädetty päivämäärä, johon mennessä alkaneeseen työskentelyyn lakia sovelletaan. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että tämä päivämäärä poistettaisiin. Työskentelyn alkamisella ei jatkossa olisi takarajaa. Ehdotetun säännöksen mukaan lakia sovellettaisiin palkkaan, joka saadaan tai on saatu 1 päivänä tammikuuta 1996 tai sen jälkeen, jos palkka perustuu työskentelyyn, joka alkaa tai on alkanut 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 1999 välisenä aikana tai 1 päivänä tammikuuta 2001 tai sen jälkeen. Alennettua 32 prosentin lähdeveroa sovellettaisiin palkkaan, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä noin 467 miljoonalla eurolla. Valtion verotulojen arvioidaan vähentyvän noin 141,5 miljoonalla eurolla. Kuntien verotulojen arvioidaan vähenevän noin 298 miljoonalla eurolla. Seurakuntien verotulojen arvioidaan vähenevän noin 13,5 miljoonalla ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun tuoton noin 14 miljoonalla eurolla. Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vaikuttavan myös kotitalouksien ja yhteisöjen taloudelliseen toimintaan, joten muutoksiin liittyy myös epäsuoria vaikutuksia. Lisääntyneen taloudellisen toiminnan voidaan arvioida kasvattavan vero- ja maksutuottoja, kuten arvonnlisäveroa, tuloveroa ja sosiaalivakuutusmaksuja. Lisäksi sen voidaan arvioida pienentävän julkisia menoja, kuten työttömyyskorvauksia ja muita työllisyyteen liittyviä menoja. Epäsuorat vaikutukset ovat kuitenkin vaikeasti kvantifioitavissa, eikä niitä ole voitu sisällyttää tässä esityksessä esitettyihin taloudellisiin vaikutuksiin.

3.1.1 Ansiotulojen verotus

Ansiotuloveroperusteiden ansiotasoindeksin mukaisen tarkistuksen arvioidaan vähentävän ansiotuloveroja noin 489 miljoonalla eurolla. Indeksitarkistuksen lisäksi ansiotuloverotukseen ehdotetun kevennyksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 200 miljoonalla eurolla. Niin sanotun solidaarisuusveron säilyttämisen nykyisellään arvioidaan lisäävän verotuloja noin 109 miljoonalla eurolla verrattuna siihen, että solidaarisuusvero poistuisi kokonaan. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi useita eri vähennyksiä sekä valtion tuloveroasteikkoa. Valtion tuloveroasteikon sekä eri vähennysten muutosten vaikutukset on eritelty seuraavassa.

Valtion ansiotuloveroasteikkoon ehdotettavien muutosten arvioidaan vähentävän verotuloja vuositasolla yhteensä noin 166 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 97 miljoonaa, kuntien osuus 64 miljoonaa, seurakuntien osuus 3 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 2 miljoonaa euroa.

Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 269 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 116 miljoonaa, kuntien osuus 141 miljoonaa, seurakuntien osuus 7 miljoonaa euroa ja Kansaneläkelaitoksen osuus 5 miljoonaa euroa.

Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 109 miljoonalla eurolla, josta kuntien osuus on 98 miljoonaa, seurakuntien osuus 5 miljoonaa ja Kansaneläkelaitoksen osuus noin 6 miljoonaa euroa.

Valtionverotuksen eläketulovähennyksen muutoksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 10 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 8 miljoonaa ja kuntien osuus 2 miljoonaa euroa. Ehdotetulla muutoksella ei olisi merkittävää vaikutusta seurakuntien tai Kansaneläkelaitoksen verotuloihin.

Kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen korotuksen arvioidaan vähentävän verotuloja noin 26 miljoonalla eurolla, josta kuntien osuus on 23 miljoonaa, seurakuntien osuus 1 miljoonaa ja Kansaneläkelaitoksen osuus noin 2 miljoonaa euroa.

Taulukkoon 1 on koottu tuloveroperusteisiin tässä esityksessä valtion progressiiviseen tuloveroasteikkoon, työtulovähennykseen ja perusvähennykseen tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasoilla olevien alle 53-vuotiaiden palkansaajien veroasteisiin. Taulukon lu-

HE 24/2019 vp

vuissa on mukana valtion tulovero, keskimääräinen kunnallisvero, yleisradiovero, keskimääräinen kirkollisvero, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja päivärahamaksu sekä työntekijän työeläkevakuutusmaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu. Laskelmassa on käytetty vuoden 2019 keskimääräisiä kunnallis- ja kirkollisveroprosentteja sekä palkansaajamaksuja.

Palkkatulo, €/v.	Vuoden 2019 perusteet	Vuodelle 2020 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	8,4	8,4	0	0
10 000	8,4	8,4	0	0
20 000	15,95	14,95	-1	-200
30 000	23,67	23,11	-0,56	-168
40 000	29,52	28,89	-0,63	-252
50 000	33,24	32,69	-0,55	-275
60 000	36,26	35,8	-0,46	-276
70 000	38,42	38,04	-0,38	-266
80 000	40,04	39,72	-0,32	-256
90 000	41,8	41,26	-0,54	-486
100 000	43,6	43,13	-0,47	-470
110 000	45,04	44,62	-0,42	-462
120 000	46,23	45,86	-0,37	-444

Taulukkoon 2 on koottu tuloveroperusteisiin tässä esityksessä valtion progressiiviseen tuloveroasteikkoon, valtionverotuksen eläketulovähennykseen, kunnallisverotuksen eläketulovähennykseen ja perusvähennykseen tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasolla olevien eläketuloa saavien veroasteisiin. Taulukon luvuissa on mukana valtion tulovero, keskimääräinen kunnallisvero, yleisradiovero, keskimääräinen kirkollisvero ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu. Laskelmassa on käytetty vuoden 2019 keskimääräisiä kunnallis- ja kirkollisveroprosentteja.

Eläketulo, €/v.	Vuoden 2019 perusteet	Vuodelle 2020 ehdotetut perusteet	Veroasteen muutos, %-yks	Veron muutos, €/v.
5 000	0	0	0	0
10 000	0	0	0	0
20 000	18,42	17,95	-0,47	-94
30 000	24,97	24,96	-0,01	-3
40 000	30,02	29,92	-0,1	-40
50 000	33,33	32,99	-0,34	-170
60 000	36,11	35,83	-0,28	-168
70 000	38,1	37,85	-0,25	-175
80 000	40,08	39,56	-0,52	-416
90 000	42,29	41,83	-0,46	-414
100 000	44,07	43,65	-0,42	-420
110 000	45,52	45,14	-0,38	-418
120 000	46,72	46,38	-0,34	-408

Vaikutukset, jotka tulevat niin sanotun solidaarisuusveron säilyttämisestä nykyisellään, eivät erikseen näy taulukoissa 1 ja 2, koska vuoden 2020 tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alaraja vastaisi muuten vuoden 2019 asteikkoa, mutta asteikon rajaan tehtäisiin vastaava indeksitarkistus kuin muihin tuloluokkiin.

3.1.2 Verotuottomuutoksen kompensatio

Hallitusohjelman mukaisesti kunnille aiheutuva verotulomuutos kompensoidaan nettomääräisesti. Tässä esityksessä ehdotetut muutokset vähentävät kuntien verotuloja yhteensä 298 miljoonaa euroa. Verotulomuutos kompensoidaan valtionosuusjärjestelmän kautta. Kompensatiosta on tarkoitus antaa erillinen esitys.

3.2 Kotitalousvähennys

Vuonna 2017 kotitalousvähennys myönnettiin noin 426 000 verovelvolliselle ja vähennysten yhteismäärä oli noin 444 miljoonaa euroa. Keskimääräinen vähennys oli noin 1 040 euroa. Asunnon kunnossapitoon ja perusparannukseen kohdistui noin 85 prosenttia vähennyksen oikeuttavien kustannusten yhteismäärästä. Hoiva- ja hoitotyöhön kohdistui noin 2 prosenttia kustannusten yhteismäärästä ja kotitaloustyöhön noin 13 prosenttia kustannusten yhteismäärästä.

Taulukkoon on koottu tilastotietoa vuoden 2017 kotitalousvähennyksestä.

	Yhteensä		Palkansaaja		Eläkeläinen	
	Summa, milj. euroa	Keskiarvo, euroa	Summa, milj. euroa	Keskiarvo, euroa	Summa, milj. euroa	Keskiarvo, euroa
Kotitalousvähennys	444	1 043	232	1 093	167	952
Työkorvaus, kunnossapito tai perusparannus	2 010	6 286	1 051	6 267	739	6 075
Työkorvaus, kotitaloustyö	281	1 873	158	2 314	97	1 375
Työkorvaus, hoiva- tai hoitotyö	40	3 547	3	1 934	33	3 544

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärän ja vähennykseen oikeuttavan osuuden alentamisen arvioidaan lisäävän verotuottoja noin 92 miljoonaa euroa vuositasolla. Tästä 14 miljoonaa kohdistuisi pääomatuloveroon, 38 miljoonaa valtion progressiiviseen tuloveroon, 36 miljoonaa kunnallisveroon, 2 miljoonaa kirkollisveroon ja 2 miljoonaa sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksuun.

Muutos pienentää yksittäisen verovelvollisen verosta tehtävän vähennyksen määrää. Jos henkilö on ostanut yritykseltä kotitalousvähennykseen oikeuttavaa työtä 2 200 eurolla, vähennyksen määrä tänä vuonna on omavastuun vähentämisen jälkeen 1 000 euroa. Muutoksen jälkeen vähennyksen määrä olisi 780 euroa.

Keskimääräinen vähennys on huomattavasti alle nykyisen enimmäismäärän. Enimmäismäärän alentamisen voidaan arvioida kohdistuvan pääasiassa suurempiin asunnon kunnossapito- ja perusparannustöihin.

Kotitalousvähennyksen tavoitteena on työllisyyden tukeminen ja harmaan talouden torjunta. Vähennys kannustaa ihmisiä teettämään ulkopuolisella sellaisia töitä, joita tyypillisesti voidaan tehdä myös itse. Lisäksi vähennys kannustaa hoitamaan julkisoikeudelliset velvoitteet ja näin

ehkäisee harmaata taloutta. Kotitalousvähennyksen supistaminen saattaa vähentää kotitalousvähennyksen käyttöä nykyisestä jonkin verran. Kotitalousvähennys olisi kuitenkin edelleen merkittävä yhteiskunnan tuki vähennykseen oikeuttavien palveluiden käyttäjille, joten vähennyksen voidaan katsoa olevan jatkossakin merkittävä kannustin vähennykseen oikeuttavien töiden hankkimiseksi. Näin olen ehdotetulla maltillisella supistamisella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan tai harmaan talouden torjuntaan.

3.3 Asuntovelan korkovähennys

Vuosille 2020—2023 ennustettuun korkotasoon perustuvan staattisen laskelman mukaan asuntovelan korkovähennysoikeuden poistamisen arvioidaan lisäävän tuloverojen tuottoa vuositasolla yhteensä noin 67 miljoonaa euroa vuonna 2023. Tästä noin 17 miljoonaa kohdistuisi pääomatuloveroon, 23 miljoonaa valtion progressiiviseen tuloveroon, 25 miljoonaa kunnallisveroon, 1 miljoona kirkollisveroon ja 1 miljoona sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksuun. Siirtymäaikana vähennyksen rajaamisen arvioidaan lisäävän tuloverojen tuottoa vuonna 2020 noin 26 miljoonalla eurolla, josta valtion osuus on 15 miljoonaa, kuntien osuus on 10 miljoonaa, seurakuntien osuus 0,5 miljoonaa ja Kansaneläkelaitoksen osuus noin 0,5 miljoonaa. Vuonna 2021 vähennyksen rajaamisen arvioidaan lisäävän tuloverojen tuottoa noin 14 miljoonalla eurolla, vuonna 2022 noin 13 miljoonalla eurolla ja vuonna 2023 noin 14 miljoonalla eurolla vuositasolla.

Esimerkiksi vuonna 2020 henkilöllä, joka ottaisi 100 000 euron asuntolainan yhden prosentin korolla, korkovähennysoikeuden rajaaminen nykyisestä 25 prosentista 15 prosenttiin pienentäisi korkovähennystä noin 100 eurolla. Muutoksen tultua täysimääräisesti voimaan vuonna 2023 henkilöllä, joka ottaisi 100 000 euron asuntolainan yhden prosentin korolla, korkovähennysoikeuden poistaminen nykyisestä 25 prosentista pienentäisi korkovähennystä noin 250 eurolla.

Kotitaloustyypeistä vähennysoikeuden rajaamisen verotuottovaikutuksesta noin 18 prosenttia kohdistuisi kahden aikuisen lapsettomille perheille, noin 45 prosenttia kahden aikuisen lapsiperheille, noin 27 prosenttia yksinasuville ja noin kymmenen prosenttia yksinhuoltajille. Ikäryhmien osalta noin puolet vaikutuksesta kohdistuisi 30—45 -vuotiaisiin.

3.4 Työnantajan maksamien muuttokustannusten verotus

Ehdotetun verotuen tavoitteena on edistää työvoiman liikkuvuutta niin kotimaan sisällä kuin ulkomailta Suomeen muuttaessa. Nykyinen muuttokustannusten verotuskohtelu on koettu ongelmalliseksi, koska veronalaisuus muodostaa työntekijälle kuluerän työpaikkaa vastaanottaessa. Työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaisen osuuden huojentaminen pienentäisi työntekijälle kustannukseksi jäävää osuutta ja edistäisi näin työvoiman liikkuvuutta ja helpottaisi rekrytointia.

Työnantaja päättää itse, milloin se osallistuu työntekijän muuttokustannuksiin. Muutoksen vaikutukset kohdistuisivat siten vain niihin tilanteisiin, joissa työnantaja päättää korvata työntekijän muuttokustannuksia. Muuttokustannusten veronalaisen osuuden huojentaminen tarjoaa työnantajalle mahdollisuuden tarjota työntekijälle verotuksellisesti edullisen ylimääräisen taloudellisen kannustimen rekrytoinnin yhteydessä. Tyypillisesti muuttokustannuksia korvattaneen tilanteissa, joissa työntekijä muuttaa ulkomailta Suomeen töihin. Näissä tilanteissa myös muuttokustannukset ovat yleensä korkeammat. Säännös kuitenkin koskisi yhtä lailla myös kotimaan sisäisiä muuttoja.

Koska muuttokustannusten korvaukset on tällä hetkellä katsottu veronalaiseksi ansiotuloksi, korvauksista on kertynyt myös verotuloja. Veronalaisen osuuden huojentamisella on siten verotuloja alentava vaikutus. Veronalaiseksi palkaksi katsottuja työnantajan maksamia muuttokustannuksia ei ole ilmoitettu Verohallinnolle eriteltynä, joten käytettävissä ei ole tietoa työnantajien maksamien muuttokustannusten määristä. Verotuottoja alentavan vaikutuksen voidaan kuitenkin arvioida olevan vähäinen.

Yksittäisen työntekijän näkökulmasta muutos alentaa työnantajan maksamien muuttokustannusten perustella maksettavaksi tulevia veroja. Jos työnantaja korvaa muuttokustannuksia esimerkiksi 2 000 euroa, keskimääräisellä marginaaliveroprosentilla (47 prosenttia) laskettuna työntekijälle maksettavaksi tulevat verot olisivat nykysäännösten perusteella 940 euroa. Ehdotetun muutoksen jälkeen muuttokustannuksista olisi veronalaista ansiotuloa vain puolet eli edellä mainitusta summasta 1 000 euroa, jolloin verojen osuus laskisi 470 euroon.

Uuden verotuen käyttöönotto jossain määrin lisää Verohallinnon hallinnollista työtä.

3.5 Verotusyhtymät

Verotusyhtymän määritelmän muutos vähentäisi Verohallinnon verotusyhtymien muodostamisesta, purkamisesta ja tietokannan ylläpidosta johtuvaa virkailijatyötä. Yhteenliittymät, joita ei lakimuutoksen jälkeen enää pidettäisi verotusyhtyminä, voitaisiin poistaa Verohallinnon rekistereistä sekä yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä ohjelmallisesti.

Verotusyhtymän määritelmän muutoksen jälkeen verotusyhtymiä olisi arviolta noin 120 000 vähemmän kuin nykyisin. Verotusyhtymien määrän vähenemisen arvioidaan vähentävän Verohallinnon vuosittaista virkailijatyötä noin 3—4 henkilötyövuodella vastaten noin 200 000 euron vuotuisia henkilöstökustannuksia. Yhtymäverotuksen muutoksen tiedottamisesta arvioidaan aiheutuvan Verohallinnolle noin 200 000 euron kertaluonteiset kustannukset. Kustannusten säästöä syntyisi toisaalta vuosittain arviolta noin 20 000 euroa siitä, että verolomakkeiden lähettämisen tarve vähenisi.

Verotusyhtymän määritelmän muutos yksinkertaistaisi verotusmenettelyjä ja parantaisi verotuksen ymmärrettävyyttä verovelvollisille. Verotusyhtymien lopettaminen ei vaatisi verovelvollisten toimenpiteitä. Niissä tapauksissa, joissa verotusyhtymää ei enää muodostuisi, verovelvollisten olisi ilmoitettava omalla veroilmoituksellaan osuutensa kiinteistön tuloista ja menoista.

Muutoksella ei olisi merkittäviä vaikutuksia verotuloihin.

3.6 Laki ulkomaisen palkansaajan lähdeverosta

Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeveron määrä oli noin 28 miljoonaa euroa vuonna 2016, noin 32 miljoonaa vuonna 2017 ja noin 30 miljoonaa vuonna 2018. Keskimääräinen lähdeveron alainen suoritus oli noin 143 600 euroa vuonna 2018. Verohallinnon vuosia 2015—2018 koskevien tietojen mukaan lähdeveron alaisista suorituksista noin 65 prosenttia on ollut suuruudeltaan alle 150 000 euroa vuodessa. Välillä 150 000—500 000 euroa vuodessa on ollut runsaat 30 prosenttia suorituksista ja noin kolme prosenttia yli 500 000 euron suuruisia. On arvioitu, että vuonna 2020 lain piirissä olisi vajaat 600 henkilöä. Lain soveltamisen heidän palkkatuloonsa tuloverolain mukaan suoritettavien verojen ja vakuutetun sairausvakuutusmaksun sijaan arvioidaan vähentävän verotuloja yhteensä noin viidellä miljoonalla eurolla. Lähdeveroprosentin alentaminen alentaa lähdeveron tuottoa, mutta toisaalta sen seurauksena lähdeveron piiriin arvioidaan tulevan hieman lisää henkilöitä, mikä puolestaan kasvattaisi veron tuottoa. Lähde-

veron tuotoksi vuonna 2020 arvioidaan noin 29,5 miljoonaa euroa. Valtion ansiotuloveroa arvioidaan jäävän saamatta noin 17 miljoonaa euroa, kunnallisveroa noin 16 miljoonaa euroa ja sairausvakuutusmaksua vajaat 1,5 miljoonaa euroa. Koska koko lähdevero kertyy valtiolle, valtion verotulojen arvioidaan kokonaisuudessaan kasvavan noin 12,5 miljoonaa euroa.

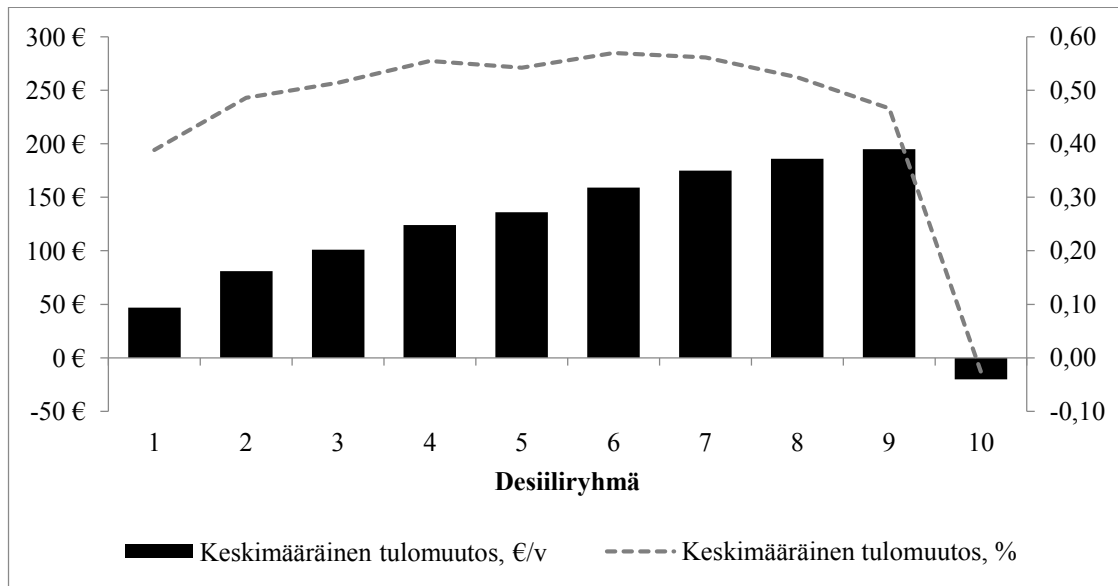
3.7 Tulonjakovaikutukset

Tuloverotuksen veroperusteisiin ehdotetuilla muutoksilla on vaikutusta henkilöiden väliseen tulonjakoon. Tuloerojen muutosta mitataan Gini-kertoimen avulla. Gini-kerroin on kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen jakautumista kuvaava indikaattori, joka voi saada arvot 0:n ja 100:n välillä. Mitä korkeampi indikaattorin arvo on, sitä suuremmat tuloerot ovat. Suomessa tuloerot ovat esimerkiksi muihin OECD-maihin verrattuna pienet, mutta tuloerot ovat kasvaneet 1990-luvun alun tasosta merkittävästi. Tuorein tuloerojen tarkastelu, jonka tilastokeskus on tehnyt tulonjaon kokonaistilaston tiedoista, on vuodelta 2017. Tuloeroja kuvaavan Gini-kertoimen arvo oli 27,5, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin.

Valtiovarainministeriön vero-osasto on tehnyt eritellyn staattisen laskelman tässä esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten vaikutuksista tuloeroihin.

Tarkasteluun sisältyivät progressiivisen tuloveroasteikon muutokset, perusvähennyksen korottaminen, työtulovähennyksen korottaminen, valtionverotuksen ja kunnallisverotuksen eläketulovähennysten korottaminen sekä asuntovelan korkovähennyksen rajaaminen ja kotitalousvähennyksen supistaminen. Tuloeroja pienentäviä toimenpiteitä ovat niin sanotun solidaarisuusveron voimassaolon jatkaminen, perusvähennyksen korottaminen, kunnallisveron eläketulovähennyksen korottaminen, työtulovähennyksen korottaminen ja kotitalousvähennyksen supistaminen. Valtion ansiotuloveroasteikon indeksitarkistus kasvattaa tuloeroja hieman.

Alla olevaan kuvioon on koottu edellä mainittujen tuloveroperusteisiin tässä esityksessä tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset tulodesiileittäin. Kuvioista käy ilmi, että verotus kevenee tulodesiileissä 1—9. Ylimmässä tulodesiilissä verotus kiristyy hieman. Vaikutus on euro-määräisesti suurin tulodesiilissä 9 eli suurituloisilla kotitalouksilla. Vaikutus on suhteellisesti suurin tulodesiileissä 6 ja 7. Kuviossa esitetyt muutokset on laskettu OECD:n modifioidun ekvivalenssiasteikon mukaisilla kotitalouskohtaisilla ekvivalenteilla tuloilla.

Tässä esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten yhteisvaikutus tulonjakoon Gini-kertoimella mitattuna on -0,09 prosenttiyksikköä eli toimenpiteet kaventavat tuloeroja hieman. Kokonaisuutena katsottuna, kun myös huomioidaan veronluonteisten maksujen muutokset kaventuvat tuloerot -0,14 prosenttiyksikköä Gini-kertoimella mitattuna.

3.8 Työllisyysvaikutukset

Esitettyjen muutosten vaikutusta työllisyyteen voidaan laskennallisesti arvioida estimoimalla muutosten vaikutusta niin sanottuun työllistymisveroasteeseen sekä hyödyntämällä tutkimuskirjallisuudesta saatavia työllistymisjoustoestimaatteja. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan alentavan työllistymisveroastetta hieman. Työllistymisveroasteen muutokset heijastuvat työllisyyteen, jos työlliset ja työttömät reagoivat niihin. Tutkimuskirjallisuuden perusteella voidaan arvioida, että käyttäytymismuutoksen suuruutta kuvaava työllistymisjousto on suhteellisen pieni, vaikkakin täsmällistä arviota sen suuruudesta on vaikeaa antaa. Karkean arvon mukaan tässä esityksessä ehdotettujen muutosten yhteisvaikutuksen voidaan arvioida kasvattavan työllisten lukumäärää noin 0,13 prosentilla. Tämä arvio kuvaa laskennallista vaikutusta työllisten lukumäärään pitkällä aikavälillä. Arvio on riippuvainen taustaoletusten valinnasta. Kokonaisuutena katsottuna työllisten lukumäärää arvioidaan pienentyvän noin 0,03 prosentilla, kun huomioidaan veronluonteisten maksujen muutokset. Työllisyysvaikutuksia on tässä arvioitu Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen julkaisussa ”Verotuksen ja sosiaaliturvan työllisyysvaikutukset – Vuoden 2012 muutosten arviointia, VATT muistiot 28, Helsinki 2013” kuvauksella menetelmällä.

3.9 Sukupuolivaikutukset

Tuloverotus perustuu tulojen verottamiseen ja verotus toimitetaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta, joten myös tässä esityksessä ehdotettujen muutosten vaikutukset eivät ole riippuvaisia sukupuolesta.

Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten 467 miljoonan euron verotuottovaikutuksesta noin 46,1 prosenttia arvioidaan kohdistuvan miehiin ja 53,9 prosenttia naisiin. Vaikutusten kohdentuminen on seurausta ansiotulojen jakaantumisesta sukupuolten kesken.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitys on käsitelty kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

Kotitalousvähennystä, asuntovelan korkovähennystä, työnantajan maksamien muuttokustannusten verotusta, verotusyhtymän käsitettä sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeveroa koskevista ehdotuksista on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: työ- ja elinkeinoministeriö, Akava ry, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry, Kansaneläkelaitos, Keskuskauppakamari, Kirkkohallitus, Kuntatyönantajat KT, Ortodoksisen kirkkokunnan kirkollishallitus, Suomen Ammatti-liittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Veroasiantuntijat ry, Suomen Yrittäjät ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Valtion työmarkkinalaitos, Verohallinto ja Veronmaksajain Keskusliitto ry. Asiasta lausuiivat myös KPMG Oy Ab, Neogames Finland ry, Piksu Oy, Suomen Kiinteistöliitto ry, Teknologiateollisuus ry sekä Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry.

Saaduista lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka löytyy [Valtioneuvoston hankeikkunasta](#).

Useassa lausunnossa vastustettiin kotitalousvähennyksen supistamista. Muutamassa lausunnossa kotitalousvähennyksen soveltamisalaa ehdotettiin laajennettavaksi muun muassa taloyhtiöiden osakkaille sekä kiinteän laajakaistan rakennuskustannusten osalta myös oman pihan ulkopuolisiin töihin.

Työnantajan maksamien muuttokustannusten korvausten osittaista verovapautta pääasiassa kannatettiin. Useassa lausunnossa katsottiin, että kyseiset korvaukset voisivat olla kokonaan verovapaata tuloa. Muutamassa lausunnossa tuotiin esiin, että uusi verotuki monimutkaistaa verotusta ja lisää hallinnollista työtä. Vaihtoehtona tuotiin esiin olemassa olevan liikkuvuusavustuksen kehittäminen.

Useassa lausunnossa kannatettiin ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeveroa koskevia esityksiä. Muutamassa lausunnossa tuotiin epäkohtana esiin se, että verotus on erilaista kotimaisten ja ulkomaisten asiantuntijoiden kohdalla. Lakiin ehdotettiin myös laajempaa uudistamista.

Asuntovelan korkojen vähennysoikeudesta luopumisen osalta lausuntopalautteessa tuotiin esiin, että vähennysoikeus olisi kuitenkin hyvä säilyttää jollain tasolla mahdollista tulevaa tarvetta varten.

Saadun lausuntopalautteen perusteella esityksen perusteluja ja vaikutusarvioita on täsmennetty. Lausuntokierroksen jälkeen esitykseen on lisätty ansiotuloveroperusteisiin ehdotetut muutokset. Esityksessä ehdotetut muutokset perustuvat pääministeri Rinteen hallituksen ohjelmaan ja toteuttavat hallitusohjelmassa sovittua veropolitiikkaa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

HE 24/2019 vp

Esityksen eläketulovähennyksiä koskevilla muutosehdotuksilla on yhteys sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteltuun hallituksen esitykseen eduskunnalle pienten eläkkeiden korottamista koskeviksi laeiksi.

6 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2020 alusta. Tuloverolain 58 b § olisi voimassa vuoden 2022 loppuun.

Tuloverolain muutoksia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 §:ää sovellettaisiin palkkaan, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vuoden 2020 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylit- tävästä tulon osasta, %
18 100	8,00	6,00
27 200	554,00	17,25
44 800	3 590,00	21,25
78 500	10 751,25	31,25

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1546/2015, *muutetaan* 4 §:n 1 momentti, 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 106 §, 125 §:n 2 momentti, 127 a §:n 1 momentti ja 127 b §, sellaisina kuin niistä ovat 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 116 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1116/2018, 127 a §:n 1 momentti laissa 1246/2013 ja 127 b § laissa 1510/2016, sekä *lisätään* lakiin väliaikaisesti uusi 58 b § ja lakiin uusi 69 c § seuraavasti:

4 §

Yhtymä

Yhtymällä tarkoitetaan tässä laissa:

1) laivanisännistöyhtiötä, avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä ja sellaista kahden tai useamman henkilön elinkeinotoiminnan harjoittamista varten perustamaa muuta kuin yhteisönä pidettävää yhteenliittymää, joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun (*elinkeino-yhtymä*);

2) sellaista kahden tai useamman henkilön muodostamaa yhteenliittymää, joka harjoittaa maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua maatalon viljelyä tai hallintaa, metsätaloutta tai sellaisen kiinteistön hallintaa, josta yhteenliittymä on arvonlisäverovelvollinen tai hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta arvonlisäverolain 30 §:n tarkoittamalla tavalla (*verotusyhtymä*).

58 b §

Asuntovelan koron vähennyskelpoisuus verovuosina 2020—2022

Jos velka kohdistuu verovelvollisen tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen (*asuntovelka*), verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloistaan 15 prosenttia velan koroista verovuonna 2020, kymmenen prosenttia verovuonna 2021 ja viisi prosenttia verovuonna 2022.

69 c §

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Veronalaista ansiotuloa on 50 prosenttia työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi.

HE 24/2019 vp

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,726 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulo määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,346 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 540 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulo määrä. Jos puhtaan ansiotulo määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulo määrästä.

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 12,5 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 770 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulo ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,84 prosentilla puhtaan ansiotulo 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamista määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 2 250 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 15 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekisteriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksettusta työkorvauksesta 40 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksettusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja laiminlyöntejä;

3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksettusta työkorvauksesta 40 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 58 b § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2022.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Lain 58 b §:ää sovelletaan vuosilta 2020—2022 toimitettavissa verotuksissa.

3.

Laki

ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) 3 § ja 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 § laissa 1023/1997 ja 12 §:n 2 momentti laissa 1550/2015, seuraavasti:

3 §

Veron peruste ja määrä

Palkkatulon lähdevero on 32 prosenttia 2 §:ssä tarkoitettusta työskentelystä saadun, ennakko-perintälain (1118/1996) mukaan lasketun ennakonpidätyksen alaisen palkan kokonaismäärästä. Verovelvollinen on tulon saaja. Vero peritään lopullisena verona siten, että työnantaja vähentää sen maksettavasta palkasta.

12 §

Voimaantulo

Lakia sovelletaan palkkaan, joka saadaan tai on saatu 1 päivänä tammikuuta 1996 tai sen jälkeen, jos palkka perustuu työskentelyyn, joka alkaa tai on alkanut 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 1999 välisenä aikana mainitut päivät mukaan luettuina taikka 1 päivänä tammikuuta 2001 tai sen jälkeen. Muulta osalta lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 3 §:ää sovelletaan palkkaan, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Valtiovarainministeri Mika Lintilä

2.

Laki**tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1546/2015, *muutetaan* 4 §:n 1 momentti, 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 106 §, 125 §:n 2 momentti, 127 a §:n 1 momentti ja 127 b §,

sellaisina kuin niistä ovat 100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 116 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 1116/2018, 127 a §:n 1 momentti laissa 1246/2013 ja 127 b § laissa 1510/2016, sekä

lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 58 b § ja lakiin uusi 69 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Yhtymä

Yhtymä

Yhtymällä tarkoitetaan tässä laissa:

Yhtymällä tarkoitetaan tässä laissa:

1) laivanisännistöyhtiötä, avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä ja sellaista kahden tai useamman henkilön elinkeinotoiminnan harjoittamista varten perustamaa muuta kuin yhteisönä pidettävää yhteenliittymää, joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun (*elinkeinoyhtymä*);

2) sellaista kahden tai useamman henkilön muodostamaa yhteenliittymää, jonka tarkoituksena on kiinteistön viljely tai hallinta (*verotusyhtymä*).

1) laivanisännistöyhtiötä, avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä ja sellaista kahden tai useamman henkilön elinkeinotoiminnan harjoittamista varten perustamaa muuta kuin yhteisönä pidettävää yhteenliittymää, joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun (*elinkeinoyhtymä*);

2) sellaista kahden tai useamman henkilön muodostamaa yhteenliittymää, *joka harjoittaa maatalouden tuloverolain (543/1967)2 §:n 2 momentissa tarkoitettun maatalon viljelyä tai hallintaa, metsätaloutta tai sellaisen kiinteistön hallintaa, josta yhteenliittymä on arvonlisäverovelvollinen tai hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta arvonlisäverolain 30 §:n tarkoittamalla tavalla (verotusyhtymä)*.

58 §

Korkomenot

*Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloistaan 25 prosenttia velkojensa koroista, jos velka kohdistuu verovelvollisen tai hänen perheensä vakituiseen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen (**asuntovelka**).*

58 §

Korkomenot

2 mom. kumotaan

58 b §

Asuntovelan koron vähennyskelpoisuus verovuosina 2020—2022

*Jos velka kohdistuu verovelvollisen tai hänen perheensä vakituiseen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen (**asuntovelka**), verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloistaan 15 prosenttia velan koroista verovuonna 2020, kymmenen prosenttia verovuonna 2021 ja viisi prosenttia verovuonna 2022.*

69 c §

Työnantajan maksamat muuttokustannukset

Veronalaista ansiotuloa on 50 prosenttia työnantajan maksamista työntekijän ja hänen perheenjäsenensä elantomenoina pidettävistä muutto- ja matkustamiskustannuksista, jos muutto tapahtuu työntekijän työskentelypaikan sijainnin vuoksi.

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä laskeaan siten, että luvulla 3,867 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään prog-

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä laskeaan siten, että luvulla 3,726 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään prog-

ressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

ressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,395 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,346 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 305 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 540 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 12,2 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 630 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,72 prosentilla puhtaan

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 12,5 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 770 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,84 prosentilla puhtaan

ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 2 400 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

127 a §

Kotitalousvähennys

Verovelvollinen saa vähentää verosta osan käyttämässään asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa tehdystä työstä maksamistaan määristä (*kotitalousvähennys*). Vähennykseen oikeuttaa tavanomainen kotitalous-, hoiva- tai hoitotyö sekä asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapito- tai perusparannustyö. Vähennys on enintään 2 250 euroa vuodessa, ja se myönnetään vain siltä osin kuin 127 b §:ssä tarkoitettu vähennettävä osa kustannuksista ylittää 100 euroa.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 20 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekestäriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 50 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettuja lainlyöntejä;

3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 50 prosenttia.

127 b §

Kotitalousvähennyksen peruste

Verovelvollinen saa vähentää:

1) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksun, pakollisen työeläkemaksun, tapaturmavakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja ryhmähenkivakuutusmaksun sekä lisäksi 15 prosenttia maksamastaan palkasta;

2) kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä ennakkoperintälain (1118/1996) 25 §:ssä tarkoitettulle ennakkoperintärekestäriin merkitylle tuloveronalaista toimintaa harjoittavalle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia; vastaava vähennys voidaan tehdä myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tehdystä työstä maksetusta työkorvauksesta, jos verovelvollinen osoittaa, ettei suorituksen saajalla ole ennakkoperintälain 26 §:ssä tarkoitettu- ja lainlyöntejä;

3) tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- ja hoitotyöstä tämän lain 22 §:ssä tarkoitettulle yleishyödylliselle yhteisölle maksetusta työkorvauksesta 40 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 58 b § on voimassa 31 päivään joulukuuta 2022.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa. Lain 58 b §:ää sovelletaan vuosilta 2020—2022 toimitettavissa verotuksissa.

3.

Laki

ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) 3 § ja 12 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 § laissa 1023/1997 ja 12 §:n 2 momentti laissa 1550/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Veron peruste ja määrä

Veron peruste ja määrä

Palkkatulon lähdevero on 35 prosenttia 2 §:ssä tarkoitettusta työskentelystä saadun, ennakkoperintälain (1118/1996) mukaan lasketun ennakonpidätyksen alaisen palkan kokonaismäärästä. Verovelvollinen on tulon saaja. Vero peritään lopullisena verona siten, että työnantaja vähentää sen maksettavasta palkasta.

Palkkatulon lähdevero on 32 prosenttia 2 §:ssä tarkoitettusta työskentelystä saadun, ennakkoperintälain (1118/1996) mukaan lasketun ennakonpidätyksen alaisen palkan kokonaismäärästä. Verovelvollinen on tulon saaja. Vero peritään lopullisena verona siten, että työnantaja vähentää sen maksettavasta palkasta.

12 §

12 §

Voimaantulo

Voimaantulo

Lakia sovelletaan palkkaan, joka saadaan tai on saatu 1 päivänä tammikuuta 1996 tai sen jälkeen, jos palkka perustuu työskentelyyn, joka alkaa tai on alkanut 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 1999

Lakia sovelletaan palkkaan, joka saadaan tai on saatu 1 päivänä tammikuuta 1996 tai sen jälkeen, jos palkka perustuu työskentelyyn, joka alkaa tai on alkanut 1 päivän tammikuuta 1996 ja 31 päivän joulukuuta 1999

HE 24/2019 vp

tai 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2019 välisenä aikana, mainitut päivät mukaan luettuina. Muulta osalta lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa.

välisenä aikana mainitut päivät mukaan luettuina taikka 1 päivänä tammikuuta 2001 tai sen jälkeen. Muulta osalta lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 3 §:ää sovelletaan palkkaan, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2020 tai sen jälkeen.
